

Aan
De AB-leden

Kopie aan
--

Datum
28 juni 2010
Contactpersoon
J.J. Hofstra
Doorkiesnummer
020 608 36 14

Onderwerp
Beantwoording schriftelijke vragen AB-lid Vendrig van 12 mei 2010 inz.
Horstermeer

AB-lid Vendrig heeft op 12 mei 2010 schriftelijke vragen gesteld. De vragen zijn als bijlage bijgevoegd.
Het DB heeft als volgt geantwoord:

1. Er is 22 oktober 2004 ontheffing verleend van de plicht om jaarlijks de sloten te onderhouden over een groot aantal gebieden en eigendommen van Natuurmonumenten. Daarbij is aangegeven dat na 5 jaar de verlanding beoordeeld dient te worden en moet worden aangegeven waar compensatie is gerealiseerd.

In de Horstermeer polder is op de kaart een groot gebied aangegeven waar deze ontheffing betrekking op heeft. Rond het Ner gebouw kan vastgesteld worden dat er een groot gebied verland is. De vraag is of deze verlanding nu 5 jaar na verlening van de ontheffing ongedaan wordt gemaakt en/of cde verloren gegane waterberging gecompenseerd wordt.

Antwoord:

Bij de evaluatie van de aan Natuurmonumenten verleende verlandingsvergunning is dd. 29 maart 2010 door handhaving geconstateerd dat er een extra peilverhoging in het gebied rond het Nera-gebouw is ingesteld. Hierdoor is de daadwerkelijke verlanding niet goed vast te stellen. Zie verder het antwoord op vraag 3.

2. In aansluiting op de vraag over deze verlanding in de Horstermeer is de vraag hoe het gesteld is met de andere gebieden in de Vechtstreek en de Loosdrechtse plassen waar verlandingsvergunning voor afgegeven is. Heeft u een beeld van de situatie daar en heeft er voldoende compensatie plaats gevonden.

Antwoord:

De ontheffing aan Natuurmonumenten betreft meerdere terreinen in de regio Gooi en Vechtstreek. Voor de gebieden rond het Naardermeer is in 2007 een nieuw peilbesluit vastgesteld door het Algemeen Bestuur van AGV en goedgekeurd door Gedeputeerde Staten van de provincie Noord-Holland. Het peilbesluit was een onderdeel van het watergebiedsplan Naardermeer, 's-Gravelandse polder en omgeving. Door het nieuwe peilregime ontstaat ter plaatse veel meer waterbergingscapaciteit. De vergunning uit 2004 is voor deze terreinen dan ook achterhaald door het nieuwe peilbesluit.

Datum
28 juni 2010

3. 23 december 2005 is namens u vergunning verleend aan Natuurmonumenten voor 2 gebieden in de Horstermeerpolder voor het opzetten van waterpeil. Deze gebieden zijn nauwkeurig aangegeven. In de praktijk blijkt na bezoek aan dit gebied dat er over een veel groter gebied wateropzet heeft plaats gevonden. De vraag is of u hiermee bekend bent en op welke wijze hier toestemming of medewerking aan verleend is.

Antwoord:

Bij de evaluatie van de aan Natuurmonumenten verleende verlandingsvergunning is dd. 29 maart 2010 door handhaving geconstateerd dat er een extra peilverhoging in het gebied rond het Nera-gebouw is ingesteld. Hierdoor is de daadwerkelijke verlanding niet goed vast te stellen. Voor deze situatie is geen vergunning afgegeven en geen toestemming verleend. Op dd. 19 april 2010 is over de bovenstaande situatie een waarschuwingsbrief verstuurd aan Natuurmonumenten met daarin twee onderdelen:

- 1. binnen een termijn van vier weken dient Natuurmonumenten de peilopzet ongedaan te maken;*
- 2. daarna dient middels controle te worden vastgesteld of er sprake is van teveel verlandde watergangen. Deze dienen dan te worden hersteld of gecompenseerd in hetzelfde peilvak.*

4. Bij verlanding wordt gesproken van verlies van waterbergend vermogen. Bij het opzetten van het peil blijkt dit te hebben plaats gevonden door het aanbrengen van vaste stuwen waar het overtollige water overheen loopt. Is het juist dat hierdoor het waterbergend vermogen in dit gebied verloren is gegaan. Kan u aangeven of deze wijze van wateropzetten in overeenstemming is met uw verleende vergunning.

Antwoord:

Het waterbergend vermogen van het watersysteem bevindt zich boven het waterpeil (de ruimte voor peilstijging). Bij verlanding is een deel van de watergang en ook de ruimte boven het waterpeil ingenomen door land en kan niet meer meedoen in de waterberging. Bij natuurgebieden met een flexibel waterpeil zijn er twee mogelijkheden. Als het waterpeil onder het niveau van de stuw staat is er geen afvoer. Het waterbergend vermogen van het gebied is dan heel groot. Als het waterpeil maximaal is (op stuwhoogte) zal al het overtollige water direct worden afgevoerd over de stuw. In dat geval heeft het gebied vrijwel geen waterbergend vermogen meer.

In de beide compartimenten waar voor de peilopzet vergunning is verleend zijn geen voorwaarden gesteld met betrekking tot verlanding of waterbergend vermogen. De stuwhoogtes, zoals in de vergunning is aangegeven, bepalen dus het (maximale) peil in deze compartimenten. Voor het zuidwestelijke compartiment is het maximumpeil NAP -2,7 m en het oppervlak 17,7 hectare. Voor het zuidoostelijke compartiment

Datum
28 juni 2010

is het maximumpeil NAP -2,3 m en het oppervlak 7,8 hectare.

Voor het gebied rond NERA en ten zuiden van NERA geldt een peil van NAP - 3,45 m (gebaseerd op het peilbesluit van 1960). Door de aanwezigheid van een aantal gronddammen staat het waterpeil in diverse sloten ongeveer een halve meter hoger dan peil van NAP -3,45 m. De verdere acties die hiertoe door AGV ondernomen worden staan beschreven onder punt 3. Naar de herkomst van de gronddammen loopt nog een historisch onderzoek. Sommige dammen zijn in de jaren '90 aangelegd, als onderdeel van het ANKO-project, sommige in de jaren '80 en een aantal nog eerder.

5. Als waterbergend vermogen verloren is gegaan heeft dan compensatie plaatsgevonden en in welk gebied.

*Antwoord:
Zie antwoord bij punt 3 en 4.*

6. Kan u aangeven hoe groot het gebied in hectares is waar vergunning verleend is voor het verhogen van het peil en hoe groot het gebied is waar thans een waterpeil verhoging heeft plaats gevonden.

*Antwoord:
De gebied waarvoor vergunning is verleend om het peil te verhogen is in totaal ca. 26 hectare, bestaande uit een compartiment van 17,7 hectare en een van 7,8 hectare. Daarbuiten is op een terrein van ca. 52 hectare het peil ongeveer 50 cm opgezet met behulp van dammen. Zie verder onder punt 4.*

7. Kan u aangeven hoe groot het totale gebied in de Horstermeerpolder is waar het waterbergend vermogen verloren is gegaan.

*Antwoord:
Het gaat in totaal om 78 hectare wanneer aangenomen wordt dat de betreffende compartimenten steeds volledig gevuld zijn met water. Of dit ook de feitelijke situatie is zou alleen met gedetailleerd veldonderzoek (continu peilmetingen) vastgesteld kunnen worden.*

8. Als u op grond van bovenstaande handelen in strijdigheid met de keur en de verleende vergunningen / ontheffingen heeft vast gesteld is er dan uwerzijds handelend opgetreden om de onrechtmatigheid ongedaan te maken.

*Antwoord:
Er is een waarschuwingsbrief verstuurd aan Natuurmonumenten met betrekking tot het opheffen van de peilopzet en vervolgens terugbrengen of compenseren van een eventueel teveel aan verlanding in gebied rond het Nera gebouw.*

9. In de pers is 12 mei 2010 aan gegeven dat er een aanschrijving tot handhaving aan Natuurmonumenten heeft plaats gevonden. Kan u het algemeen bestuur

Datum
28 juni 2010

informereren, welke sancties zijn aangegeven en op welke bevindingen uw aanschrijving betrekking heeft.

Antwoord:

Conform het handhavingsbeleid van AGV is een waarschuwingsbrief verstuurd met daarin opgenomen:

1. het ongedaan maken van de peilopzet zodat;

2. is vast te stellen of er sprake is van verlanding;

Natuurmonumenten (NM) dient de peilopzet binnen vier weken ongedaan te maken. Indien NM de waarschuwing niet opvolgt zal volgens het handhavingsbeleid van het waterschap een dwangsom volgen, tenzij op basis van zwaarwegende argumenten (bijvoorbeeld hogere wetgeving als Flora en Faunawet) NM redelijkerwijs niet kan voldoen aan de gestelde termijnen. In dat geval zal in de dwangsom rekening worden gehouden met de te stellen termijnen.

Bij het onderzoek in de Horstermeerpolder is door commissie Kienhuis (ingesteld door de provincie), aangegeven dat bij het opzetten van het waterpeil over een gebied van 150-300 ha een vermindering van de kwel in dit gebied optreden zal en er een toename van kwel in het centrum van de polder te verwachten is.

10. Kan het mogelijk zijn dat door het opzetten van het peil door Natuurmonumenten aan de zuidelijke rand van de Horstermeer polder er een toename van de kwel elders in de polder plaats gevonden heeft.

Antwoord:

Ja dit is het geval. Het effect is op basis van een indicatieve berekening klein: uitgaande 78 hectare met peilopzet (zie antwoord 7), is de kwel in het middengebied van de polder met ca. 1,3 mm/dag (7%) toegenomen. Bij de bebouwing ongeveer ca. 0,6 mm/dag (3%). De berekende waarden zijn gebaseerd op lineaire interpolatie van de in 2008 door Royal Haskoning uitgevoerde modelberekening rond de "voorkeursvariant". Momenteel laat Waternet door Royal Haskoning een meer precieze modelberekening doen, waarmee de vraag nog beter beantwoord kan worden.

In de Horstermeerpolder wordt een waterpeil van 3,45 – NAP aangehouden. Volgens bewoners van de polder blijken er grote variaties in het polderpeil bij het gemaal te zijn vastgesteld. In de vroege ochtend blijkt het peil 10-15 cm lager te zijn dan het gewenste peil. Bij informatie bij de beheerder is aangegeven dat het gemaal op nachtstroom functioneert om de kosten laag te houden.

In de Horstermeer polder is er onlangs een electriciteits storing opgetreden waarbij mogelijk een zakkende oeverbeschoeiing door de kabel is gezakt. Dit

Datum
28 juni 2010

zou volgens bewoners een gevolg kunnen zijn van het lage waterpeil in de hoofdgangen, waardoor verzakking van de walkant en de oever beschoeiing is opgetreden.

11. Is het juist dat er bemalen wordt op nachtstroom in de Horstermeer polder waardoor grote fluctuaties van 10-30 cm per dag kunnen optreden.

Antwoord:

Het poldergemaal slaat aan en af op de door de beheerder ingestelde peilen. Er is geen sprake van een nacht- of dagregime. Het gemaal wordt zo bediend dat het streefpeil van NAP -3,45 m zo goed mogelijk benaderd wordt.

Is het mogelijk dat de geschetste oorzaak en schade hieraan te wijten zou kunnen zijn.

Antwoord:

Dit is niet aangetoond. De inhoud van het rapport van B&E Bouwmanagement wordt bestudeerd door het waterschap, een reactie volgt later.

Donderdag 6 mei 2010 is op een persconferentie in het Nera gebouw verslag gedaan van de bevindingen van 2 onderzoekers betreffende het waterbeheer in de polder door Prof. B. Schultz en B & e BOUWMANAGEMENT bv. Beide rapporten zijn aan uw vertegenwoordiger overhandigd.

Door Prof. Schultz is een veelheid aan gegevens verzameld waaraan provincie en waterschap AGV alle medewerking hebben verleend om ze ter beschikking te stellen. Prof. Schultz heeft deze op grafische wijze verwerkt.

12. Op blz 11 figuur 3 is af te lezen dat het waterpeil bij het Anko zuid gemaal in 2008/2009 verhoogd is van 3.60 -NAP naar 3.40-NAP. Is deze bevinding juist en welke oorzaak en reden liggen hieraan ten grondslag

Antwoord:

De getoonde gegevens van tot april 2009 geven geen correct beeld van de waterpeilen ter plaatse. In 2007 en 2008 hebben diverse werkzaamheden aan het gemaal plaatsgevonden, waaronder de vervanging van de elektrische installatie en meetapparatuur. De heer Schultz is hiervan door Waternet op de hoogte gesteld met de uitnodiging zijn conceptrapport van 1 mei 2010 op dit punt aan te passen, hetgeen echter is nagelaten. We wijzen er op dat het concept-rapport meer het karakter heeft van een tussenrapportage.

13. Is het juist dat door het verhogen van het peil door middel van een stuw het waterbergend vermogen van dit gebied verloren is gegaan.

Datum
28 juni 2010

Antwoord:

De stuwen staan 's winters naar beneden, waardoor er één groot bemalingsgebied is (NAP -3,45 m), bediend door het Horstermeerpolder gemaal. 's Zomers worden de stuwen op enkele centimeters boven het lokale oppervlaktewaterpeil gezet. Dan wordt het zuidelijk gebied bemalen door het gemaal ANKO-zuid. Eventuele wateroverschotten uit het zuidelijke gebied worden via de stuwen afgevoerd naar het Horstermeerpoldergemaal. De waterberging is hierdoor niet veranderd.

Door B & E Bouwmanagement is bij een aantal panden in de Horstermeer onderzoek ingesteld naar de scheurvorming in diverse gevels. Daarbij is vastgesteld dat de scheuren van recente datum zouden moeten zijn. Bij een hoorzitting in de Nera is door de onderzoeker aangegeven op welke wijze het zand uit de polder en de slootbodem zich gedraagt. De vorm en cohesie van de zandkorrel zijn van dien aard dat er grote verschillen in gedrag zijn waar te nemen van de korrel in droge of natte toestand.

14. Kan u aan geven welke betekenis er toe gekend moet worden aan de fysische eigenschappen van het zand in de bodem en de grond van de Horstermeer polder voor de bestaande bebouwing.

Antwoord:

Het rapport van B&E wordt bestudeerd door het waterschap, een reactie volgt later.

15. Heeft u kennis kunnen nemen van de schade aan diverse panden in de Horstermeerpolder.

Antwoord:

zie antwoord op vraag 14

16. Kan het aannemelijk zijn, dat de ontstane schade aan de woningen een gevolg is van een toename van de kwel in het centrale deel van de polder.

Antwoord:

Het rapport van B&E wordt bestudeerd door het waterschap, een reactie volgt later. De toename van de kwel in het centrale deel van de polder is behandeld bij vraag 10.

Aan de problematiek van de Horstermeer polder wordt thans ruime aandacht geschonken door de media. Er is 6 mei een persconferentie gegeven in het Nera gebouw waar de gemeente Wijdemeren vertegenwoordigd was door

Datum
28 juni 2010

haar wethouder. Dinsdag 11 mei heeft Radio 1 er ruime aandacht aan geschonken en zijn een zestal interviews live uitgezonden met vertegenwoordigers van Natuurmonumenten de heer Provoost en de gemeente Wijdemeren Wethouder van Waveren. Gebleken is dat AGV hieraan niet wilde medewerken. Onlangs is door het Algemeen Bestuur een nota communicatie uitgebracht teneinde een beleid te ontwikkelen om tot een betere communicatie met haar ingelanden te komen.

17. Welke moverende redenen hebben er ten grondslag gelegen om op genoemde bijeenkomsten geen vertegenwoordiging van het dagelijks bestuur van het waterschap af te vaardigen.

Antwoord:

Op 6 mei heeft een ambtelijke vertegenwoordiger van het waterschap het - toen nog niet bij het DB bekende - rapport van B&E in ontvangst genomen. Het rapport is daarna beschikbaar gesteld aan het DB.

Het rapport van B&E wordt bestudeerd door het waterschap, een reactie volgt later.

18. Is het niet medewerken aan een radio uitzending teneinde het standpunt van AGV weer te geven over de problematiek van de Hostermeerpolder, in overeenstemming met de nota communicatie van AGV.

Antwoord:

De nota communicatie van AGV doet geen uitspraak over het wel of niet deelnemen aan een radiouitzending. De portefeuillehouder heeft van Radio 1 geen verzoek voor deze uitzending ontvangen.

Op de onlangs gehouden thema avond van het Algemeen bestuur is kennis gegeven van het onderzoek dor Prof Schultz. Daarbij is aangegeven dat door de leden van het bestuur met belangstelling naar dit rapport uitgekeken wordt. Gaarne wil ik u verzoeken om dit rapport onder de leden te verspreiden. Voorts wil de fractie van Recreatie Wonen Water u vragen of de mogelijkheid kan bestaan en of u medewerking wil verlenen aan de mogelijkheid te komen tot een uiteenzetting door prof Schultz in een commissie van het bestuur.

Antwoord:

De heer Schultz is uitgenodigd om zijn bevindingen op 5 juli op een themabijeenkomst aan het Algemeen Bestuur te presenteren.

Het Dagelijks Bestuur

Datum
28 juni 2010

Hoogheemraadschap Amstel, Gooi en Vecht
Dagelijks bestuur